

Az egyedül szükséges és elégséges Golgotha

Eredeti elhangzás dátuma: 1947. október 6, hétfő, az aradi vértanúk napja.

Helyszín: Nyíregyháza

Közzétéve a „Válogatás 1915-1968” sorozatban: Szentháromság ünnepe utáni 19. vasárnap

Alapige: I. Kor. 2:1-2.

Én is, mikor hozzátok mentem, atyámfiain, nem mentem, hogy nagy ékesszólással, avagy bölcsességgel hirdessem néktek az Isten bizonyágtételét. Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítetttről.

Pál korinthusi leveléből ez a két vers különösen két dolgot állít elénk. Az egyik Pálnak önmagáról való bizonyágtétele; az ő értelmi képességeiről való meggyőződése. A másik az, hogy mi az, amiről ő nem akar tudni és mi az, amiről ő egyedül tudni akar.

Az első vers nyilvánvalóvá teszi, hogy Pál tudja magáról, hogy ő intelligens ember. Van képessége arra, hogy bölcsességgel hirdesse az igét. Pál tudása nagyon sokoldalú.

Pár vonással állítsuk magunk elé, hogy Pál mi mindenről tud, s hogy mi mindenről nem akar tudni azért, hogy csak egyről tudjon.

Pál születésétől fogva intelligens ember. Isten különböző talentumokat osztogat szét az emberek között. Némely embernél már gyerek korában megmutatkozik az, hogy ő születésénél fogva intelligens. Minden iránt érdeklődik, hamar felfogja a dolgok értelmét és következtetéseket von le belőle. Miből következik az, hogy Pál apostol ilyen intelligensnek teremtett ember? Ezt két dolog mutatja. Az egyik az, hogy az apostol minden iránt érdeklődik. Nem olyan tudós, akit csak egy dolog érdekel, az ő tudománya, hanem ő minden iránt érdeklődik. Olyan dolgok iránt is érdeklődik, amelyek iránt szellemi beállítottságú emberek nem nagyon érdeklődnek, például a sport iránt. Éppen a korinthusi levélben olvassuk, hogyan adja tovább a sportpályán lelkében megfogalmazott képet az apostol. Ez is mutatja, hogy Pál az olimpiai játékokra is úgy tudott nézni, mint az emberi élet kultúrmegnyilatkozásaira. Ez nem azt jelenti, hogy ha Pál ma élne, akkor mindig a futballpályán drukkolna. Bizonyos, hogy nem ott töltené a vasárnap délutánjait. De hogy ő nem néz lenézéssel erre, az látható a korinthusiakhoz írott levelének ebből a parányi részletéből is. /I. Kor. 9:24-27./

Még világosabban mutatja Pál születésétől fogva szellemi beállítottságát csodálatos logikája.

Mikor leveleit olvassuk, amelyből 13 maradt fenn, láthatjuk, hogy mondanivalóját milyen rendszerbe foglalva írja le. Amit leír, előbb végiggondolja. A rendszer és logika érvényesül ott is, ahol a legnehezebb dolgokat tárgyalja. Mindez szintén azt mutatja, hogy az apostol születésétől fogva ilyen szellemi beállítottságú teremtménye Istennek.

Ezenkívül Pál apostol nyelveket tudott. Ha végignézünk a tanítványokon, azt látjuk, hogy a többi nem tudott más nyelven, csak az anyanyelvén, vagyis arámul. Ez a héber nyelvnek egy tájszólása, népnyelv. Pál ezzel szemben tud zsidóul, arámul, görögül és nagy a valószínűsége annak, hogy beszélhetett latinul is, hiszen ő római állampolgár volt. Ebből is látható, milyen toronymagasságban áll Pál tudása az összes többi apostolok felett.

Pál apostol iskolázott ember volt. Ez a megállapítás egy emberről ma kevesebbet jelent, mint abban az időben. Akkor még nem ismerték a kötelező iskoláztatási rendszert. Ha a szülők szegényebbek voltak és nem is volt érzékük ahhoz, hogy mit jelent gyermekük részére az iskola, akkor nem járaták iskolába. Pál korának egyik legkiválóbb iskoláját látogatta. Gamálieel iskolájába járt Jeruzsálemben. Ő Ciprus szigetéről való volt és szülei elküldték mégis idegen országba, a fővárosba azért, hogy megfelelő neveltetést adjanak gyermeküknek. Ímé az iskolázott Pál.

Azután rá kell még mutatnom arra, hogy ő önmagát is mindig tovább képezte. Vannak, akik jó bizonyítványt szereznek az iskolában, de azután abbamarad szellemi fejlődésük. Gondoljunk csak el, Pál apostol milyen nehézségek árán tudta magát tovább képezni. Egészsége sem volt jó, nagyon sokat utazott, alig volt pihenője. Ha letelepedett valahol, akkor a két kezével kereste kenyerét, mint sátorponyva-készítő, az éjszakákat igehirdetéssel töltötte, és mégis tudott magának időt szakítani a tovább művelésére.

Még arra is van adatunk, hogy ő ismerte a görög irodalmat. Mikor átjön Európába és megszólal a piacon, ott a beszédében idéz a görög irodalomból. Végignézte ott a szobrokat is, amit onnan tudunk, hogy beszédében elmondja, hogy látott egy szobrot ezzel a felírással: az ismeretlen Istennek. Ilyen tudós, intellektuális lény Pál.

Pál világlátott ember is, aki nemcsak könyvekből meríti műveltségét, hanem saját tapasztalatai alapján is. Bejárja jóformán az akkor ismert egész világot. Járt Ázsiában, Görögországban, a Római Birodalomban, Rómában és átment Hispániába is. Tág látókörű ember, aki nyitott szemmel nézett országokat, embereket és kultúrákat.

Pál apostol csodálatos emberismerettel is meg volt áldva. Ahol ő megfordult, ott elsősorban nem a szobrokat és a műalkotásokat nézte, hanem legfőképpen mindig az emberrel foglalkozott.

És nem azt nézte elsősorban, hogy milyen fajhoz tartoznak, vagy mivel foglalkoznak, hanem mindig azt nézte, hogy mi van az emberben belül. Pál apostol Istentől olyan pásztori képességekkel megáldott ember volt, aki előtt megnyíltak az emberi szívek. Betekintést kapott a zsidó ember életébe épp úgy, mint a kisázsiai, vagy a görög és római ember életébe. Közel kerültek hozzá hatalmas urak és szökött rabszolgák. Csodálatos emberismerete volt.

Mindaz, amit eddig mondtam el Pál apostolról, inkább e világ vonalába esik. Bármennyire értékeljük is a nagy emberismeretet és világismeretet, mégis meg kell kérdeznünk, hogy az Isten tudományából ismer-e valamit. Mert ha övé e világ minden tudománya, de Isten tudományában nem járatos, az nem fogja őt megtartani. De Pálnak bibliatudománya is volt. Sőt elsősorban az volt. Ez a magyarázata annak, hogy mennyire ismeri az Ótestamentumot. Mikor vetekedik a zsidókkal, mindig azzal szereli le őket, hogy kénytelenek belátni, hogy a prófétáktól ez a Krisztus ígértetett meg, mint Messiás. De ő nemcsak az Ó-, hanem az Újtestamentum területén is járatos. Nincs ugyan még akkor Újtestamentum a mai értelemben, hiszen az ő levelei a legrégebb újtestamentumi könyvek, de Jézus tanítványaitól és mindazoktól, akik hallották Jézust és látták munkásságát, azoktól ő magába szívta mindazt, amit tovább akart adni.

Pál apostolnak csodálatos teológiai tudománya is volt, nemcsak biblikus tudománya. Ez a kettő nem feltétlenül jár együtt. Vannak emberek, akiknek nagy a bibliai tudásuk, ismerik a Bibliát nagyon jól, tudják azt maguk és mások számára használni, de nem látják a nagy összefüggéseket a Biblia mozaikjai közt, hogy mint tevődik azokból össze a váltság. Ez külön tudomány. Pálnak ez is megadatott. Csodálatos teológiai rendszerben látja az egész Bibliát. Tudja, hogy mi benne a lényeges és mi benne a periférikus. Ezért olyan határozott az ő biblikus látása.

Készakarva beszéltem Pál szellemi beállítottságáról ennyit, mert ha nem látnánk így Pál apostolt, akkor nem látnánk a súlyát sem annak, amit ő itt a korinthusiaknak írt.

Korinthus az erkölcstelenségéről híres város. Hatalmas kikötői vannak és óriási kereskedelme. Kikötőibe azonban nemcsak különféle árukat hoztak a világ minden részéből, hanem behozták az árukkal az erkölcstelenséget is, amely mint import ott volt minden korinthusi korcsmában és az utcán is. Korinthus lakói ezenkívül nagy nyelvismeretük és nagy gazdagságuk révén intellektuális életet éltek. Mikor azért Pál apostol odamegy missziói útján, akkor összeszedi magát és úgy beszél, hogy lássák meg, hogy ő felveszi a versenyt a logikus ékesszólás terén bárkivel. De ennek dacára hirdeti, hogy az, amit ő hirdet, az az igazság az egyetlen tudomány.

Természetes az, hogy Pál művelt emberek előtt azzal akarja az igazságot hirdetni, hogy megmutatja műveltségét. Itt azonban mégis ezt mondja: "Mikor hozzátok mentem atyámfiain, nem mentem, hogy nagy ékesszólással, avagy bölcsességgel hirdessem néktek az Isten bizonyágtételét. Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettről." Hadd húzzam alá különösen is ezt a szót: én nem végeztem. Tehát az ő számára nem volt könnyű ez az elszánás. De ez volt az ő végső konzekvenciája, hogy én Korinthusban nem beszélek sem irodalomról, sem művészetről, én nem mutogatom, hogy nekem mennyi van a koponyámban, én nem akarok másról tudni, mint Jézusról, mégpedig mint megfeszítettről. Két korlátot emel. Az egyik az, hogy csak Krisztusról akarok beszélni, a másik, hogy csak Krisztusról, mint megfeszítettről. Ő tudott volna másról is beszélni és azon keresztül jutni el Krisztushoz, de ő nem akar másról tudni, csak Jézusról.

Gondoljunk a Hegyi beszéd filozófiai magasságaira. Mennyi hirdetnielót adott volna ez Pálnak. De ő hallgat minderről. Hallgat Jézus csodálatos születéséről, csodálatos gyógyításairól, nem akar másról tudni, csak Krisztusról, mint megfeszítettről. Nem lehetett ez könnyű Pálnak. A hallgatósága két dolgot gondolhatott: az egyik, hogy nagyon korlátolt ember lehet, mert csak egyről tud beszélni, a másik: bizonyára rögeszméje van, azért tér vissza mindig újra ugyanahhoz a kérdéshez, akár érdekli az a többieket, akár nem. Tudja, hogy ezzel a kockázattal jár ez az igehirdetés, ez az elhatározás, hogy nem akarok másról tudni, csak Krisztusról, mint megfeszítettről, és mégis vállalja. Így merül fel az a kérdés, hogy ez a művelt Pál, akinek ennyire a szívében van az Isten országa terjedésének vágya, miért teszi ki magát ilyen félreértéseknek?

Ha erre felelni akarunk, az első felelet így hangzik: az apostol világosan látja, hogy az egy szükséges dolog ezen a világon az üdvösség. Sok minden érdekli őt ezen a világon. Ő nem élt aszkéta módon, mint akit nem érdekel semmi, mégis azt mondta, hogy egy a szükséges dolog és ez az üdvösség. Nem az a fontos, hogy te milyen nevet hordasz, hogy szegény vagy-e, vagy gazdag, hogy palotában élsz-e, vagy kunyhóban, nem az a fontos, hogy fórumon állasz, ahol embermilliók csodálnak téged, vagy szürke közkatona vagy, és mikor meghalsz, nem fognak dízsírhelyre temetni. Nem ez a fontos, hanem az, hogy mikor e földi életünk befejeződik, akkor ezt mondhasa nékem az életnek Ura: jöjj én Atyám áldotta és örököljed az országot, mely számodra készítettett. A földi életnek Pál szerint egy célja van: hogy ebben a földi életben találjam meg az üdvösségre vezető utat. Mert vagy itt találom meg, vagy soha. Halál után megtérni nem lehet, csak itt. Ezt látja világosan Pál apostol, ezért nem foglalkozik ő kulturális és szociális kérdésekkel, ezért nem akar ő új társadalmi újítást hozni. Csinálják ezt mások.

Énnekem az a feladatom, hogy az embereket rádöbbsentsem arra: mit ér néked az a pár évtized, amit itt élsz, ha utána a kárhozatba jutsz.

Ebből következik azután a másik világos látása. Nemcsak azt látja, hogy az embereknek ezt a kérdést kell feltenni nagyon személyesen és komolyan: hol fogod te tölteni az örökkévalóságot? –, hanem meg kell mondani azt is, hogy az üdvösség útja egyedül a kegyelem. Nincs más út.

Aki ismeri Pál leveleit, az tudja jól, hogy Pál beszéde mindig két pont körül jegecesedik ki: az egyik az én bűnöm, a másik az Isten kegyelme. Erről beszél állandóan. Ezt akarja az emberek előtt világossá tenni: lehet, hogy te tisztességes és becsületes ember vagy, s példaként fognak az utódaid emlegetni, mégis az a helyzet, hogy neked nincs más neved az Isten előtt, mint az, hogy bűnös ember. Ha te ezt nem érzed, annak nem az az oka, hogy nem vagy bűnös, hanem az, hogy úgy állasz Isten elé, mint a farizeus, aki önvizsgálatot tart ugyan, de nem Istenhez méri magát, hanem a többi bűnös emberhez: a paráznákhoz és a vámszedőkhöz. És akkor érzi azt, hogy ő milyen derék ember. Ezért akarja az apostol azt, hogy az önhitt, magával megelégedett, erkölcsi életében hamisan álló embert odaállítsa a szent Isten elé, aki minden bűnt halálos bűnnek tart. Aki mindent tud és lát és minden gondolatainkat ismeri. De amikor az emberek összetörnek, ugyanakkor meg akarja mondani azt: tudjátok, hogy az üdvösségnek más útja nincs, mint a kegyelem. Akármit fogsz cselekedni, ha megfeszítéd minden erődöt, ha bármilyen eszközzel próbálsz a bűnt megfékezni, akármennyire menekülsz is a kísértés elől és ragaszkodsz azokhoz, akik között könnyű jónak lenni, végül is meglátod, hogy a bűn fölött az embernek nincs hatalma. Meg vagyok kötözve, rab vagyok. Óh, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?! Mindenki, aki még nem harcolt bűnével, azt hiszi, hogy szabad ember. Próbáld meg testvérem, harcolni a bűneiddel, és meglátod, hogy rab vagy és nem tudsz szabadulni. Az egyiket leveted, de a másik bűnöd elgáncsol. Ezért látja világosan az apostol: nincs más megoldása az üdvösségnek, vagy kegyelmet kapok, vagy elkárhozok. Én nem érdemelhetek ki Istentől semmit. Én magamat méltóvá nem tehetem. Vagy kegyelmet kapok, vagy elkárhozok.

A harmadik dolog, amit világosan lát az apostol, az, hogy a kegyelem egyetlen útja a kereszt. Isten az ő kegyelmét nem abban jelentette ki e világnak, hogy Ő hajlandó megbocsátani minden bűnét megsirató embernek, hanem abban jelentette ki, hogy a szent Isten szent Fiát adta e földre, s rárakta minden ember bűnét, és ezzel szolgáltatott magának igazságot. Ő elszenvedte bűneink büntetését, meghalt, hogy életünk legyen, poklokra szállott alá, hogy utam legyen a mennyországba. Ez a kegyelem egyetlen megnyilatkozása. Ez tehát azt jelenti, hogy vagy az

lesz számomra a kereszt, aminek Isten szánta, és akkor az életem kérdése megoldódott, vagy nem lesz, és akkor hiába minden, ami drága és szép az életemben. Ezért nem akar Pál másról tudni, mint csak Krisztusról, akiben hirdetik a kegyelem, a bűnök bocsánata minden ember számára, aki ezt hittel elfogadja, és aki ezt a megalázó tényt hajlandó elfogadni, hogy az én bűneimért Isten Fia megy a kárhozatba.

Pál még ezen túlmenően is elhatározta azt, hogy ő nem akar másról tudni, csak a Krisztusról. Tudja, hogy a kereszt az ó-embernek mindig botrány és bolondság. Most nem beszélek arról, hogy az ember jogérzése és igazságérzete számára mennyire botrány és bolondság a kereszt, de kell beszélnem arról, hogy az ember mindent hajlandó elfogadni, csak a kegyelmet nem. A kegyelem az nem kell. Gondolj, testvérem, öreg szülőkre, akik mindenüket ráírták gyermekeikre és minden nélkül maradtak, mennyiszor panaszkodnak a "kegyelem kenyér" miatt. Az ember úgy érzi, hogy az önérzete tiltakozik az ellen, hogy kegyelmet kapjon. Az ember hajlandó mindent megtenni az üdvösségéért. Nézzétek a történelmet. A pogányok vagyontokat áldoznak fel, hogy kiengeszteljék Istent, egész nyájukat áldoznak fel Istennek égő áldozatul, csak hogy kiérdemeljék az üdvösséget. Csak kegyelemből ne kapja, mert kegyelem az nem kell. A saját erejéből akar minden ember üdvösséget. Nézzétek meg a középkor kolostorait, a barátokat és apácákat, amint egy életre engedelmességi fogadást tesznek, mint csúsznak a kápolna hideg kövén és mormolják imádságaikat. Miért teszik mindezt? Csak azért, hogy ne kegyelemből kelljen kapni az üdvösséget, hanem rá tudjon mutatni arra, hogy mennyit korbácsolta magát, mennyi jót cselekedett, még a vagyont is felétette másokkal. Ezért csak bejuthat a mennyországba. Az embernek nem kell a kegyelem. Ezért van az, hogy ma is az a felekezet hódít a legjobban, amely a kegyelmet el akarja takarni, ahol az embernek lehetősége van arra, hogy ő is hozzájáruljon az üdvösséghez. De ezért nem akar az apostol tudni másról, mint a kegyelemről, mert ez a világ minden másról akar tudni, csak a kegyelemről nem, csak a megváltó Krisztusról nem.

És végül azért nem akar Pál másról tudni, mint a keresztre feszített Krisztusról, mert ez az egyetlen, amit ezen a világon a Sátán el akar takarni. Nemcsak az ember akarja kikerülni a kegyelmet, amely megjelent a Golgothán, hanem az Ördög is ezt akarja. Mert tudja, hogy aki odakerül, az felszabadul az ő rabsága alól. Az Ördög megengedi azt, hogy járj szorgalmasan a templomba, még biztat is erre. Biztat arra, hogy olvasd a bibliádat, élj keresztyén életet, szeresd az embereket, élj tiszta, becsületes és erkölcsös életet, csak egyről hallgat: hogy Krisztus a kereszten meghalt érted, és ott kegyelmet adott neked az Isten. Mindig odatol valamit a kereszt elé, hogy azt ne lássa az ember. Mert mindenki a Sátáné, akinek a kereszt nem kell.

Hadd mutassak rá csak egy pár egészen egyszerű dologra a Sátán praktikájából. Nemrégiben volt beszélgetésem valakivel, aki nagyon komolyan és őszintén akart keresztyén lenni és feltette nekem azt a kérdést, hogy járhat-e ő spiritiszta szeánszokra? Azt kérdeztem: volt-e? Volt. Tetszett? Nagyon. Miért? Mert asztalt táncoltattak? Nem, hanem azért, mert az egész vallási alapon ment. Hát nékem éppen ez az, ami nem tetszik – mondtam. Figyelje meg, hogy a spiritisztáknál mindenről van szó: biblia, Isten, Lélek, halhatatlanság, imádság, becsületes, tiszta élet. Volt ez a testvérünk olyan szeánszon, ahol azt állították, hogy megjelenik hetenként Pál apostol és ő maga magyarázza az igét. Én elolvastam ezt a "magyarázat"-ot, de ott mindenről volt szó, csak arról nem, hogy ember, te nyomorult bűnös vagy, aki nem állhatsz meg másként Isten előtt, csak ha kegyelmet kapsz, ezt pedig csak a kereszten kaphatod. Lám, az Ördög praktikája: csak járj oda, ott is bibliát magyaráznak és azt mondják, hogy legyetek jók. De ne felejtse el, hogy az Ördög a kárhozat útjára akar vinni, mert azt akarja, hogy kerülj ki a keresztet.

A múltkoriban valaki azzal a célkitűzéssel jött hozzám, hogy engem meggyőzzön az én nagy tévedésemről, mert én veszedelmes tévelygésben vagyok azzal, hogy vasárnapot ünnepek, holott meg van írva, hogy szombatot kell ünnepelni. Elmondja azután sok minden tudományát, amit a tévtanítóktól szedett össze, én is elmondtam a magam világosságát, de láttam, hogy mi egymást sohasem fogjuk tudni meggyőzni. Ezért a következő kérdést tettem föl neki: Ha most mi mind a ketten az utolsó napon az Isten ítélőszéke előtt állnánk és én kerülnék először sorra és azt mondanám Istennek: én nyomorult bűnös ember vagyok és tudom, hogy kárhozatnál egyebet nem érdelek, de hiszem azt, hogy Jézus az én bűneimért is meghalt és az én szennyes szívemet is fehérre mosta s ebben van egyedül az én reménységem, azért kérem, hogy add meg nekem kegyelemből az üdvösséget. És akkor a testvérem elmondaná ugyanezt, de hozzátenné, hogy: én szombatot ünnepeltem, de ez az ember vasárnapot ünnepelt. Hát mit gondol testvérem, hogy előnye lenne az magának, hogy szombatot ünnepelt és nekem hátrányom lenne a vasárnap? Ő azt felelte, hogy neki előnye volna bizonyosan az, hogy szombatot ünnepelt, és nagy szerencse lenne, ha én is üdvözülnék. Látod, testvérem, itt van a kereszt előtt a szombat. Én szombatot ünnepek, azért nyisd meg előttem Uram az üdvösséget.

Így lehetne végigmenni az Ördög ezer praktikáján. Mindenről másról szabad tudni, csak a megfeszített Krisztusról nem, az üdvösség egyetlen lehetőségéről nem.

Kedves testvéreim! Ha most közületek valaki azt gondolja, hogy mindaz, amit én mondtam, az lehet elméleti kérdés, de az engem személy szerint nem érdekel, annak hadd mondjam meg, hogy néked is kell tudnod azt, amit az Írás mond, hogy nincsen senkiben másban üdvösség és

nem is adatott az emberek között más név, aki által lehetne nekünk megtartatni, mint a mi Urunk Jézus. A Bárány vére, a kegyelem vére az, amire meg kell adnom magam.

Vállalod-e te ezt az alázatos, csendes, magamban sok jót nem találó meghódolást az Isten Báránya előtt, aki hordozta a világ minden bűnét, a tiedet is, meg az enyémet is? Áldassék az Isten, hogy volt Pál apostol, aki nem akart másról tudni, mint a kereszten kijelentett kegyelemről. Áldassék Isten azért, hogy bárhogy akarja az ember vallásossága és az Ördög praktikája azt az egy szükséges dolgot eltakarni, Istennek ma is vannak gyermekei, akik magasra emelik a keresztet és azt mondják, hogy vagy ezzel, vagy sehogy sem! Ezzel üdvösségre, – e nélkül kárhozatra! Ámen.